

Realitat

Revista dels i les Comunistes de Catalunya - Nova etapa - 23 de gener de 2014 - Núm 5

Joan Comorera: La línia nacional del PSUC
La il·lusió d'una burgesia nacional
La reorganització del Moviment Obrer (I)
Contra els polítics
Les TIC i la Lluita de Classes (IV)

Sumari

Realitat número 5

- **Joan Comorera: La línia nacional del PSUC**
per Joan Comorera l'abril de 1939, pàg. 4

- **La il·lusió d'una burgesia nacional**
per PA, pàg. 10

- **La reorganització del Moviment Obrer I**
per la Federació de MO del PCC, pàg. 14

- **Contra els polítics**
per Quim Cornelles, Óscar Guardingo,
Luis Juberías, Núria Llabina,
Marc Llaó, Pere Lluna i Adriana Sabaté, pàg. 20

- **Les TIC i la Lluita de Classes IV**
per la Comissió de Comunicació del PCC, pàg. 24

Realitat, la revista dels i les Comunistes de Catalunya

Edita el Partit dels i les Comunistes de Catalunya

Direcció: Luís Juberías

Redacció: Quim Cornelles, Óscar Guardingo, Luis Juberías,
Núria Llabina, Marc Llaó, Pere Lluna, Adriana Sabaté i PA.

Barcelona, 2014

D.L.: B-46.492-1988

Editorial

Vivim una crisi de règim, un moment històric caracteritzat per la pèrdua de legitimitat de les institucions polítiques de la Transició. El rerefons és la gestió de la crisi del capitalisme financer i el seu règim d'acumulació. És una gestió que implica posar fi a les conquestes de diverses generacions del moviment obrer i popular, posar fi a Europa a tota herència antifeixista i del pacte de classes de posguerra.

Aquesta crisi de règim pot acabar solucionant-se amb un recanvi lampedusià de les elits o bé per una ruptura democràtica que doni solució a tres qüestions centrals mai resoltes: la democratització de l'estat oligàrquic, la fi del control monopolista de l'economia i l'autodeterminació dels pobles.

És sota aquesta llum que cal entendre la movilització sobiranista a Catalunya, com una voluntat de ruptura i de democràcia en una etapa de crisi de règim. I un cop més, com ariet democratitzador, com a punta de llança d'una possibilitat de ruptura democràtica amb les oligarquies, també per als altres pobles d'Espanya i Europa.

És per això que recuperem en Joan Comorera i la caracterització que fa del catalanisme com a projecte popular en un context de crisi de règim. La reivindicació de la República Catalana com a fita del poble de Catalunya, com a element democratitzador i com a projecte dels socialistes i els comunistes.

Comorera també parla de la burgesia i la utilització que fa de la qüestió nacional pels seus propis interessos, de les reaccions populars històriques i sense perspectiva històrica. En fi, un document d'època, però sense desperdici, que dona molts elements.

Realitat

Joan Comorera: La línia nacional del PSUC

Ponència presentada al Comitè Central del PSUC, que l'aprovà en la reunió de finals d'abril del 1939. El mes de juny era també aprovada pel Secretariat de la Tercera Internacional.

Joan Comorera: La línia nacional del PSUC

“

"La pèrdua total del territori de la República ens obliga a variacions tàctiques fonamentals.

En terra espanyola maldarem per enfortir i consolidar els poders dels òrgans estatals: Govern de la República, Govern Basc i Govern de la Generalitat. Des de l'estranger hem de treballar per accelerar el procés de descomposició de l'Estat feixista: descompondre'l a fons, per crear la nova República, el nou Estat espanyol.

Ultra els problemes generals, polítics, econòmics, militars, internacionals, sobre els quals ja s'ha establert criteri i formulat consignes justes, els problemes de les nacionalitats que constitueixen l'Estat espanyol, aguditzat en

termes tals que pot esdevenir el més corrosiu del règim feixista, ha de merèixer la nostra molt especial atenció.

El feixisme ofega, oprimeix, es proposa eliminar de soca-rel les nacionalistes. En la línia oposada nosaltres hem d'exaltar, reivindicar les personalitats nacionals, recollir i desenvolupar les reaccions separatistes de Galícia, Euskadi i Catalunya; popularitzar a Espanya i internacionalment el dret a l'autodeterminació total dels pobles oprimits pel feixisme; aprofitar les conjuntures favorables que ens ofereix la lluita internacional contra el feixisme per facilitar el ressorgiment de les personalitats nacionals oprimides i obtenir el seu reconeixement com a factors positius i necessaris i útils als països democràtics i per la seva més ràpida victòria.

En la lluita per accelerar el procés de descomposició de l'Estat feixista espanyol, hem d'afirmar que Catalunya és el taló d'Aquiles del traïdor Franco

Catalunya ha de merèixer una atenció preferent. Catalunya ha superat ja fa temps l'etapa literària del ressorgiment nacional. Els treballadors, indiferents en el temps del nacionalisme financer, petit-burgès, han esdevingut els capdavanters, els veritables definidors del moviment nacional, en crear el nostre poderós Partit Unificat, marxista-leninista. La classe treballadora, madurada políticament, directora de la transformació econòmica que ha enfortit i

personalitzat Catalunya en el conjunt dels pobles hispànics, ha assimilat la concepció staliniana dels problemes nacionals i sota el seu impuls Catalunya segueix e n d a v a n t , enèrgicament, pel camí del seu redreçament definitiu.

En la lluita per accelerar el procés de descomposició de l'Estat feixista espanyol, hem d'afirmar que Catalunya és el taló d'Aquiles del traïdor Franco.

Aquesta conclusió exigeix que el PSU de Catalunya tingui una línia clara. El PSUC no pot limitar-se a una posició de suport a tendències alienes de separatisme. El PSUC no s'ha de prendre en més o menys encertades generalitzacions sobre els drets dels pobles a disposar lliurement dels seus destins. La seva línia ha d'ésser afirmativa i concreta i de tal naturalesa que per ella esdevingui automàticament, el líder indiscutible del Front Nacional de Catalunya, l'aglutinant únic de tots els catalans honorats que lluiten per alliberar-la de traïdors i opressors, de colonitzadors estrangers i de feudals agraris castellans i que a la vegada, impedeixi que el

moviment nacional català degeneri en nacionalisme petit-burgès, de reaccions histèriques i sense perspectiva històrica.

Cada crisi política ha determinat un salt endavant del moviment nacional català. En el curs del segle XIX, Catalunya venç el marasme en el qual caigué després del 1714. Aribau, Almirall i Pi i Margall simbolitzen el renaixement literari, històric i polític. El moviment romàntic, inconnex, alimentat per petits nuclis, alguns dels quals no copsaren el seu valor històric, es concreta, esdevé nacional, catalanitat en la mesura en què la pagesia assimila la tècnica dels conreus especialitzats, en què la burgesia es troba en

possessió d'una rica indústria, en què la menestralia identifica la defensa del seu progressiu nivell de vida amb la lluita contra l'agrariisme feudal, castellà, de la meseta. La pèrdua de les colònies tanca el període romàntic. Les conseqüències econòmiques de la derrota per a un país en procés de ràpida industrialització en foren la causa immediata. L'antimonarquisme, l'antimilitarisme, l'anticastellanisme, caracteritzen el començament d'aquest nou període. Les reaccions esmaperdudes del poder central tramesa del «colonitzador» Lerroux, violències dels oficials espanyols, lleis d'excepció, no varen frenar el moviment nacional. L'acceleraren. L'apassionament polític, patriòtic, era alimentat per una burgesia ja forta i intel·ligent, oposada a una política central econòmica, aranzelària, de tipus agrari. Solidaritat Catalana n'és el primer fruit. Catalunya ja no és una expressió administrativa dividida en «quatre províncies», és una nació recobrada. Dirigida per una burgesia enèrgica,

políticament organitzada, fidelment representada i defensada pels seus líders Prat de la Riba i Cambó, Catalunya salta ràpidament l'etapa municipalista i obté la primera victòria política; la Mancomunitat. Per la llei, la Mancomunitat no era més que un òrgan administratiu de les quatre diputacions catalanes, però de seguida fou el «Govern» de Catalunya amb el seu «president» Prat de la Riba. Amb la Mancomunitat, òrgan insuficient per satisfer l'ambició política dels catalans, s'articula el

moviment separatista en mans d'un fill de Solidaritat Catalana, Macià. La dictadura de Rivera dissol la Mancomunitat, prohibeix l'ús del català, les cançons catalanes, les danses catalanes. La repressió

vigoritzà el moviment nacional i provocà un desplaçament de forces; la burgesia catalana s'alià a Primo de Rivera i perd la direcció política hegemònica de Catalunya. Els partits republicans signen el Pacte de Sant Sebastià, segona gran victòria política de Catalunya: el Pacte de l'Estatut i del reconeixement de la nacionalitat catalana dels partits republicans i socialista espanyols. Els partits espanyols varen anar més enllà del que podia ésser el seu propòsit, empesos per l'acció del Macià exiliat, el símbol del catalanisme intransigent, que, tanmateix, es refusà a signar un pacte «moderat». Amb la proclamació de la República, Catalunya no donà la seva confiança als signants del Pacte de Sant Sebastià, sinó al seu oposant, a Macià, que predicava una Catalunya lliure socialment avançada. Aquest fet, de profunda significació, assenyala la incorporació massiva de la classe obrera a la vida política. L'Estatut és la tercera gran victòria política de Catalunya, car de la unitat administrativa de la

**Cal esperar un retorn pur i simple de l'Estatut?
L'experiència històrica ens demostra que no**

Mancomunitat salta a la unitat política constitucional. El feixisme triomfant, suprimeix l'Estatut, desferma sobre el país la repressió més bestial que hagi conegut la nostra història. ¿Quina serà la forma que prendrà la quarta victòria política de Catalunya...? La burgesia no dirigeix ja el moviment nacional català. Els dirigents del moviment nacional català són els treballadors i la pagesia, els quals han format el seu instrument polític: El PSU de C, el seu instrument sindical: la UGT, el seu òrgan polític: la FESAC, els quals es senten forts i esperonats per una experiència reeixida d'emancipació econòmica que durà tant com la guerra.

Cal esperar un retorn pur i simple de l'Estatut? L'experiència històrica ens demostra que no.

Hem d'acceptar un envigorament fortíssim del catalanisme intransigent.

La dictadura feixista persegueix a sang i foc els catalans i la més minsa expressió de catalanisme. La dictadura feixista vol descatalanitzar Catalunya, afusellant, empresonant, prohibint l'idioma a l'Escola, l'Institut, a la Universitat, en qualsevol acte de vida col·lectiva, assajant el desplaçament de poblacions. El feudalisme agrari castellà té en Catalunya una colònia de primer ordre, bona només per produir riquesa i lliurar-la als seus dominadors. La colonització italiana destrossà la indústria competidora i els conreus que l'estorbaven en els mercats mundials. No hi haurà a Catalunya classe ni estament que no senti la ferida dolorosa. El burgès pel tracte insolent del feudal castellà, el pagès per la pèrdua del seu benestar, fill de la tècnica que va

saber assimilar i perfeccionar, el menestral de tradició liberal i catalanista, per la barroeria anticatalana i per l'esclavatge econòmic que li posen els feudals castellans i italians. Els treballadors pels salaris de fam, per les llargues jornades, per les fàbriques que «foren seves» destruïdes o tancades, pel contrast brutal del seu sotmetiment econòmic d'avui a la seva emancipació econòmica d'ahir. Totes les classes i estaments de Catalunya han de reaccionar amb violència. Els grups tradicionals del catalanisme, reaccionaran en

separatisme pur i simple. La classe obrera, la gran massa pagesa, reaccionaran en pro d'una Catalunya lliure que els retorni i completi el règim de llibertats, de dignitat, d'emancipació econòmica.

**L'Estatut, suprimit pels
feixistes està superat, com va
ésser-ho la Mancomunitat,
dissolta per Primo de Rivera**

L'Estatut, suprimit pels feixistes està superat, com va ésser-ho la Mancomunitat, dissolta per Primo de Rivera. L'experiència de l'Estatut ha estat, a més negativa. Un any d'enorme apassionament polític va acabar amb l'Estatut inferior al convingut en el Pacte de Sant Sebastià. Aprovat l'any del 1932, l'Estatut no podia encara aplicar-se íntegrament l'any del 1939. La burocràcia centralista amb la benevolença més o menys dissimulada de tots els Governos centrals, va sabotejar amb èxit el traspàs dels serveis i el seu finançament. Serveis fonamentals ja traspasats foren represos per l'Estat central amb pretext o sense. I en contrast manifest, durant la guerra, les clàusules lingüística, culturals, i econòmiques de l'Estatut varen ésser llargament eixamplades per iniciativa de la classe treballadora i per imposició del conjunt de la massa catalana.

L'Estatut va ésser l'expressió d'un període d'hegemonia republicano-socialista a Espanya, republicano-anarquista a Catalunya. Amb la guerra, la fesomia política ha canviat profundament a Espanya i a Catalunya. A Espanya, el Partit Comunista h' esdevingut el partit més fort de la classe obrera. A Catalunya, dos fets s'han produït de vasta transcendència històrica: la consolidació i vertiginós desenvolupament del moviment marxista-leninista, l'afebliment del confusionisme del republicanisme d'esquerra i de la seva expressió sindical, econòmica: l'anarquisme. Aquesta simultaneïtat d'engrandiment i d'enfortiment del moviment marxista-leninista a Espanya i a Catalunya, obre un nou període del plantejament i solució dels problemes nacionals. El moviment marxista-leninista ha de tenir una línia nacional pròpia, no una còpia rescalfada de la línia republicano-socialista-anarquista: una línia staliniana. És just que el Partit Comunista d'Espanya defensi de manera resolta i pública el dret de Catalunya a separar-se totalment d'Espanya. És just que el PSUC digui que en la reivindicació i execució dels seus drets nacionals, Catalunya ha de refermar la seva unió amb els altres pobles hispànics. Però el PSUC ha de tenir una formulació catalana del problema nacional català, que no s'oposi a l'evolució històrica de Catalunya, que no enforteixi el feixisme antinacional, que afavoreixi la lluita agermanada dels pobles hispànics contra l'enemic comú. Car, amb una formulació justa, l'hereu de Macià no serà un altre Macià del camp tradicional republicano-anarco-sindicalista: l'hereu de Macià serà el PSUC.

Aquesta formulació justa ens la dóna feta el mateix poble català. Hem de recollir la bandera de Macià, refent-la segons la nostra característica i donant-li un contingut social-econòmic, forjant la senyera dels catalans martiritzats pel traïdor Franco, pels

mercenaris de Hitler i Mussolini. La Bandera de Macià és la República catalana.

El separatisme de Macià, del Macià forjat a l'exili, no era absolut. Macià propugnava per una Catalunya separada primer, i unida després, per lliure pacte, a Espanya. Unió dels pobles consentida i establerta per ells, no imposada pel poble més fort. Fidel a la seva concepció, Macià va proclamar el 14 d'abril la República catalana, afirmant en el decret de creació que Catalunya ja lliure estava disposada a pactar amb la República Espanyola la nova unió dels pobles lliures. La República catalana, abandonada als pocs dies per donar pas a l'experiment estatutari, no va morir en el cor dels catalans. Ha estat la consigna general en cada crisi política. Va ésser la consigna de l'antic Partit Comunista de Catalunya, l'any del 1934. Per la República Catalana va lluitar l'Aliança Obrera el 6 d'octubre. Per l'Estat Català dins la República Espanyola—éssent Estat Català l'equivalent a República catalana—es va sublevar la Generalitat el 6 d'octubre. I en el dolor immens d'avui, la República catalana pot ésser el somni d'una separació petit-burguesa, sense perspectiva històrica, si el PSUC no esdevé el dirigent màxim del moviment nacional català.

Macià va llençar-se a la realització d'un ideal no madurat. La maduresa es donarà ara, car les etapes del moviment nacional català són ben clares. Solidaritat Catalana, Mancomunitat, Estatut, República catalana.

El PSUC per consegüent, opina que la seva línia nacional ha d'ésser formulada d'aquesta manera: Catalunya lluita per una República Catalana, per una República Espanyola creada per la unió lliure de les Repúbliques, iguals en drets.

París, 19 d'abril del 1939

Empresonats per l'Imperialisme
per lluitar contra el terrorisme

LLIBERTAT

Gerardo Hernández
Rene González
Ramón Labañino
Antonio Guerrero
Fernando González

La il·lusió d'una burgesia nacional

Sempre que parlem de la qüestió nacional, parlem de la burgesia nacional. Tanmateix, des del punt de vista marxista, l'existència de burgesies nacionals no és un fet tan obvi. Davant la constatació que la Classe Capitalista i els seus interessos sobrepassen les fronteres nacionals per a articular un projecte de dominació econòmica imperialista, realment, podem seguir parlant de burgesies nacionals?

La il·lusió d'una burgesia nacional

En el marxisme europeu és poc habitual parlar de "burgesia compradora". Aquest és un concepte derivat de la teoria leninista de l'Imperialisme (L'Imperialisme com a Fase Superior del Capitalisme, 1917), en el que han posat l'atenció molts pensadors com Mao Tse tung, Nikos Poulantzas o Samir Amin.

El concepte de "classe compradora" ve del portuguès i es refereix a les elits dels pobles americans que durant el període colonial servien com a intermediaris dels exèrcits dels colonitzadors per a l'abastiment de productes locals. Actualment

entenem per burgesia compradora a aquella burgesia que, en el context de l'Imperialisme internacional, actua com a agent dels interessos dels inversors estrangers, és a dir de l'Imperialisme. "La

burgesia nacional- escriu Poulantzas- es distingeix de la burgesia compradora en un pla diferent de l'econòmic; no es pot delimitar la burgesia nacional sense referir-se als criteris polítics i ideològics de la seva determinació estructural de classe. La burgesia nacional no pot ser senzillament compresa com un capital autòcton radicalment diferent del capital imperialista estranger i per referència a les úniques contradiccions que el separen d'ell. La distinció burgesia nacional i compradora no coincideix tampoc, com es considera amb freqüència, amb la distinció capital industrial/capital comercial. I encara més, la burgesia nacional no pot ser senzillament compresa, per referència als criteris de mercat, com la burgesia autòctona que actua sobre el mercat nacional interior: és possible a la vegada descobrir

sectors de la burgesia industrial i d'aquesta burgesia comercial sencera adscrita al capital estranger, de la mateixa manera que es pot descobrir, com s'ha manifestat a certs països d'Amèrica llatina, unes burgesies rurals exportadores de monocultiu que presentaven no obstant això característiques de burgesies nacionals. (...) De fet, s'entén per burgesia nacional la fracció autòctona de la burgesia que, a partir d'un determinat tipus i grau de contradiccions amb el capital imperialista estranger, ocupa en l'estructura ideològica i política, un lloc relativament autònom i presenta així una unitat pròpia". Dit d'una altra manera: en el marc de

l'Imperialisme, les burgesies nacionals existeixen únicament en el context d'un xoc d'interessos entre aquestes i l'Imperialisme dominant.

Des d'aquest punt de vista, la realitat catalana

adquireix una dimensió més concreta. La burgesia nacional seria, en cas d'existir, un fragment de la burgesia els interessos de la qual estarien en contradicció amb els interessos de l'Imperialisme. Determinar l'existència d'una burgesia catalana nacional requeriria d'un exàmen dels interessos de classe dels capitalistes catalans i aquesta és una tasca que no s'ha fet. Per exemple, si prenem de referència els catalans presents a la darrera llista Forbes ens trobem amb una interessant relació de famílies propietàries d'importantes multinacionals. Apareixen a la llista 24 noms d'empresaris catalans el capital dels quals suma més de 25 mil milions d'euros. No pot interpretar-se com una llista definitiva dels capitalistes catalans però és obvi que aquestes famílies formen part del moll de l'òs de la

**les burgesies nacionals
existeixen únicament en el
context d'un xoc d'interessos
entre aquestes i l'Imperialisme
dominant**

burguesia catalana. Si atenem als estrets vincles del capital català amb el capital espanyol i amb el capital internacional, sembla molt difícil que cap d'aquests poders econòmics pugui tenir cap interès amb un procés d'aprofundiment democràtic i sobiranista. A l'igual que la gran burgesia espanyola, la gran burgesia catalana està únicament compromesa amb un projecte internacional de dominació de classe. No hi ha patriotisme en el capital català, només la voluntat de mantenir i estendre el sistema imperialista de dominació econòmica. L'única pàtria de les famílies Andic, Carulla i Lara és el capital. Ells són els qui dicten les polítiques de la Troika que ha arrebatat la sobirania dels pobles d'Europa!

És evident que la més alta elit de la burgesia catalana no configura en absolut una burgesia nacional sinó que forma part del mateix Imperi: com a part de la burgesia imperial en ella mateixa, a les més altes instàncies, i com a burgesia compradora en

les seves capes subalternes. La burgesia catalana està fermament compromesa amb els projectes imperialistes de dominació econòmica i militar de la Unió Europea i l'OTAN. Sembla que no té cap interès en consituir-se com a burgesia nacional.

Tanmateix, sectors importants de la burgesia catalana sí semblen compromesos amb el procés nacional. És així perquè aquests sectors no estan en contradicció amb els interessos de la burgesia imperialista global, sinó en contradicció amb els interessos d'un imperialisme "subaltern", l'Espanyol. D'aquí l'aspiració d'un important sector de la

burguesia a una Catalunya independent d'Espanya però membre de ple dret en l'aliança imperialista occidental que formen la UE i l'OTAN. També cal tenir en consideració que la burgesia catalana es distingeix de manera notable de la burgesia i l'aristocràcia dirigent espanyola, en capacitat i en resultats, per la qual cosa és presonera d'uns interessos que no són els seus i que impedeixen el seu lògic desenvolupament. És la desraó del projecte imperialista espanyol la que arriba a oposar-se al mateix sentit comú, com n'és un clar exemple el cas del corredor mediterrani. El gir sobiranista d'aquest important sector de la burgesia catalana podria interpretar-se doncs com expressió de la

seva contradicció entre la seva condició de compradora i la seva aspiració nacional en relació a l'Imperialisme espanyol. Podria interpretar-se com una rebel·lió de sectors de la burgesia a la incapacitat de l'Espanya borbònica i centralista de superar la crisi. Serà només el

temps qui dirà si aquest gir ha estat un simple tacticisme, una solució oportunista de supervivència o un compromís ferm.

Malgrat tot, cal remarcar que aquest procés no està liderat per la burgesia catalana ni aquesta és l'actor determinant. El poble de Catalunya s'ha expressat repetidament durant el darrer segle, i més en els darrers anys, essent protagonista d'algunes de les més grans mobilitzacions ciutadanes pacífiques de la història. És el poble de Catalunya qui està forçant l'actual procés i és el mateix poble qui ha fet del catalanisme un projecte polític profundament

—————
**És el poble de Catalunya qui
 està forçant l'actual procés i és
 el mateix poble qui ha fet del
 catalanisme un projecte polític
 profundament progressista i
 d'aprofundiment democràtic**
 —————

progressista i d'aprofundiment democràtic. L'actual context és considerat amb molta raó per la Classe Treballadora i les forces populars com una oportunitat històrica, no només d'aconseguir una vindicació legítima sinó

d'aprofundir en democràcia i en conquestes socials, aprofitant les mateixes contradiccions de la burgesia catalana i l'espanyola. La crisi generalitzada de les institucions espanyoles és percebuda com la millor oportunitat per a dinamitar d'una vegada per totes la cort borbònica i franquista. El poble català empenya aquest procés davant la incapacitat d'un Estat Espanyol podrit per la corrupció i obsessionat pel fracàs del seu pla centralista. El moviment que està impulsant el referèndum a Catalunya no és per tant un Front Nacionalista o Patriòtic, sinó un Front Democràtic i Popular. Depèn de nosaltres que no esdevingui una altra cosa. Cal que la Classe Treballadora encapçalem aquest procés i que s'hi impliquin totes les organitzacions polítiques que ens representen.

Contràriament al que s'acostuma a dir, el catalanisme mai ha estat l'opció política de la gran burgesia catalana. El catalanisme ha estat sempre un punt de trobada del conjunt de forces populars, de la Classe Treballadora, dels camperols i de la petita burgesia. Catalunya no és ni ha estat mai el projecte real dels capitalistes catalans, la nació ha estat sempre un pretext de la seva dominació. Catalunya és un projecte del poble català, de treballadors, de professionals, de pagesos, de petits comerciants, d'estudiants, de pensionistes, d'aturats i desnonats: és la nostra determinació de ser un sol poble, sota un sistema veritablement

S'acosta el moment de descobrir si realment existeix una burgesia catalana, una burgesia compromesa amb el projecte nacional del poble català

democràtic, on siguem lliures de prendre les nostres pròpies decisions. Catalunya és un projecte de Democràcia forjat en cada fracàs de l'Estat Espanyol tirànic. S'acosta el

moment de descobrir si realment existeix una burgesia catalana, una burgesia compromesa amb el projecte nacional del poble català. Una burgesia diferent a la Lliga que va recolzar el feixisme, una burgesia diferent de la CiU que va pactar amb Aznar durant anys, una burgesia disposada a arribar en aquest procés fins el final. S'acosta el moment de saber si hi ha una burgesia catalana que pugui dir-se, amb honestedat, nacional.

PA

La reorganització del Moviment Obrer

La Federació de cèl·lules de la Federació Moviment Obrer del Partit dels i les Comunistes de Catalunya ha celebrat durant els mesos recents la seva Conferència Nacional. Del debat intens sobre la realitat econòmica que es viu als centres de treball n'ha resultat un interessant document amb importants reflexions sobre la lluita de la Classe Treballadora.

La reorganització del Moviment Obrer

En mans del capital econòmic, està el control del coneixement i dels avanços tecnològics que donen motiu a la revolució tecnològica i posteriorment a la construcció del procés de globalització, per tant al procés d'internacionalització de l'economia, del treball, de la producció.

Estem en la fase de dominació de l'oligarquia financera, que s'imposa al capital productiu, es comencen a establir les bases per trencar el pacte social no escrit resultant de la revolució industrial per la qual els patrons pagaven als seus treballadors prou perquè aquests compressin el que ells venien i posteriorment el Pacte Social Europeu a resultes de la II Guerra Mundial, i dels equilibris mundials que aquesta va generar. Resulta més fàcil i lucratiu especular que produir, es difumina la cultura del treball.

La globalització se'ns ha presentat com la construcció d'un model neutre en funció d'un desenvolupament asèptic de les forces productives, tecnològiques, amagant-se el paper de direcció política i econòmica del neoliberalisme, de l'oligarquia financera. En aquest procés de construcció de la globalització, s'imposa un nou paper a la intervenció de l'estat en l'economia, no centrat a l'interés general, sinó en els interessos particulars d'alguns sectors, endurint el seu caràcter de classe o retallant el seu paper redistributiu com a expressió de la correlació de forces existent.

En aquest procés, que dura més de 40 anys es dóna la paradoxa que ens trobem davant l'època de la humanitat que més generació de riquesa produeix, però també al seu torn la de major concentració de riquesa en la història de la humanitat, amb un repartiment desequilibrat i injust que provoca profundes desigualtats i la destrucció del nostre entorn natural.

Per això estem assistint a una profunda crisi política on està en qüestió un model de desenvolupament i de consum per al conjunt de la humanitat, on hauríem de preguntar-nos si és possible el manteniment del nostre hàbitat natural, si no es posa en qüestió la voracitat de l'oligarquia financera i l'injust repartiment i distribució de la riquesa.

La causa de la crisi no és només la crisi econòmica, d'aliments, de l'aigua, o el medi ambient. La causa és el model de societat, del que nosaltres no som aliens i també estem obligats a revisar les nostres formes de

vida, de consum. Aquesta és una clau cultural per trencar amb la submissió de les societats de consum i la voracitat del capital financer.

En aquest sentit no n'hi ha prou amb dir-ho, sinó que també s'ha de produir un canvi començant per nosaltres mateixos de forma individual i col·lectiva, un canvi de valors per combatre l'essència de l'hegemonia cultural del neoliberalisme.

La causa de la crisi no és només la crisi econòmica, d'aliments, de l'aigua, o el medi ambient. La causa és el model de societat, del que nosaltres no som aliens i també estem obligats a revisar les nostres formes de vida, de consum

És en els inicis dels anys 70, amb la crisi del petroli, on es comença a configurar i a posar les bases del canvi cap a un nou ordre mundial, on comença la revolució tecnològica i la construcció del procés de globalització dirigit pel neoliberalisme, sent a la fi de la dècada dels 70, en l'inici de l'era Reagan-Thatcher, els màxims exponents del neoliberalisme polític, on s'inicia una ofensiva brutal per al canvi de correlació de forces que establís un nou ordre mundial.

En aquest sentit el primer gran banc de proves de les receptes del neoliberalisme es va produir a principis dels 70 a l'Amèrica Llatina, quan l'imperialisme ianqui, no va dubtar a utilitzar la força, enderrocar governs democràtics, oprimir als pobles a través de les dictadures i aplicar les mateixes les receptes neoliberals que anys més tard acabarien institucionalitzant a nivell mundial en el Consens de Washington.

En aquest temps hem assistit a l'esfondrament de l'esperança que va representar la revolució d'octubre i a l'ensorrament de l'anomenat Estat del Benestar, conseqüència de la correlació de forces originada després de la segona guerra mundial, que va obligar el capitalisme a realitzar una política de compensació a la classe obrera occidental, davant la por a la revolució, davant el mirall dels països socialistes, la qual cosa els va servir per projectar un capitalisme de rostre humà, de contrapès al model social. Es trenquen els equilibris de força resultants de la segona guerra mundial.

el neoliberalisme en els anys noranta, fruit de la caiguda dels contrapesos en l'escenari polític mundial, té la seva màxima expressió en el consens de Washington

A partir d'aquí el neoliberalisme en els anys noranta, fruit de la caiguda dels contrapesos en l'escenari polític mundial, té la seva màxima expressió en el consens de Washington, on es sustenten entre

d'altres els set eixos principals del procés de globalització neoliberal, que supediten la política a l'economia:

- La disciplina pressupostària. Els pressupostos públics no poden tenir dèficit. Polítiques d'austeritat i control de la despesa pública.
- Els acords de llibertat de comerç, que permeten deslocalitzar la producció sense regles i, com a conseqüència, la desregulació laboral i salarial.
- Els processos de liberalització de l'economia, llibertat d'empresa, desregulació de l'activitat empresarial i financera, establint la lliure circulació de capitals, supeditant la política a l'economia, a la dictadura dels mercats.
- Els paradisos fiscals, on afloren els beneficis empresarials a través d'empreses subsidiàries.
- La liberalització dels serveis públics, que permet iniciar l'atac a tot allò públic i privatitzar els instruments de cohesió i redistribució social.
- La privatització de les empreses públiques, dels monopolis estatals en els sectors estratègics.
- La protecció de la propietat privada, anteposant-la a qualsevol altre dret.

El neoliberalisme per a això ha necessitat assentar la seva dominació imposant la seva hegemonia cultural i de valors, el pensament únic, amb la primacia de l'individual sobre col·lectiu, del privat

sobre el públic, del consum sobre la necessitat, que dóna motiu a una nova consciència social més individualista, competitiva i insolidària que està a la base de la pèrdua de consciència i identitat de classe.

Aquests processos conjuminen avanços tecnològics i projectes de dominació, generen una ideologia, que partint d'allò material, incideix en les formes de produir, de treballar i la forma de viure de la classe obrera.

Ens enfrontem a l'hegemonia cultural dels valors del neoliberalisme que aliena el pensament, en la qual els mitjans de comunicació de masses en mans del poder econòmic juguen un paper fonamental en la conformació de la consciència de les masses.

Com a conseqüència de la internacionalització de l'economia, de la nova divisió internacional del treball, de la producció, al seu torn es produeix una profunda mutació de la classe i les seves condicions de treball, passant d'una hegemonia industrial a una diversitat d'ocupacions.

Des dels anys 70 s'està produint un canvi en la composició de la classe treballadora, en la seva composició orgànica. El que s'ha entès en un sentit clàssic com a classe obrera tradicional, que tenia la seva base en el sector industrial, i les seves relacions fordistes de producció, es va diversificant en la seva composició sectorial i segmentant-se en les seves relacions de producció i condicions de

treball, en aquest sentit es desenvolupen tot un seguit de factors, entre d'altres:

- L'externalització de serveis i processos productius d'empreses industrials, per al seu desenvolupament per empreses proveïdores i subcontractades com la logística, embalatge, seguretat, neteja, manteniment, enginyeries, àrees de projectes, etc.
- La destrucció de teixit industrial al llarg de les diferents crisis.
- La segregació de les pròpies empreses industrials, amb la descentralització productiva, que les converteix en empreses pràcticament muntadores i marques comercialitzadores, creant en el seu entorn multitud d'empreses especialitzades –millor dit segmentades–, que a partir de mètodes com el “just in time”, canvien el concepte de la producció i al mateix temps que externalitzen costos, generen una

Ens enfrontem a l'hegemonia cultural dels valors del neoliberalisme

- dinàmica de competència a la baixa dels salaris.
- El creixement de les administracions públiques a partir de l'extensió dels serveis com la sanitat i l'ensenyament.
- El creixement de sectors privats associats a activitats vinculades al turisme i al comerç.
- El creixement de sectors assalariats de tècnics i professionals, cada vegada més proletaritzats en les seves condicions.
- El creixement “meteòric” de la immigració, utilitzada com a mà d'obra barata i exèrcit de reserva que pressiona a la baixa sobre les condicions laborals, que ha creat sub categories laborals, condicions contractuals i salarials més

precàries, mentre se'ls nega els drets bàsics de ciutadania.

- La ruptura d'un mercat de treball estable i la proliferació de les formes contractuals eventuais, que porten a la precarització de l'ocupació.
- Les polítiques de contenció salarial en els àmbits sectorials, que permeten als empresaris distribuir una part dels seus excedents arbitràriament i en forma de millores voluntàries no regulades per la negociació col·lectiva.
- L'impuls d'una cultura del crèdit, que funciona alhora com una il·lusió i un parany, etc.

Són fenòmens que d'una o una altra manera, han modificat l'estructura de classe, trencant l'existència d'una part de la classe que es convertís en referència del conjunt per dirigir el procés de transformació social, aconseguint així passar a una disgregació que per raons sectorials, de nivell o categoria laboral, per funció en el procés productiu, per nivells salarials, per nivells de consum, trenqués amb el seu paper de direcció.

Si a tot això afegim la il·lusió – alienació- i al mateix temps l'esclavitud que ha produït el consum a crèdit, que s'estableix com a forma de dominació, i que fa que el consumisme sigui percebut pels treballadors com a ascensor social, amb això entendrem moltes de les debilitats actuals en la capacitat de lluita i de resposta de la classe treballadora.

Tot això ha portat la classe treballadora a una perduda de la consciència i identitat de classe, i com a conseqüència la despolitització i la desideologització de la classe obrera davant el conflicte capital/treball, com a conseqüència de l'hegemonia cultural i de valors del neoliberalisme, és aquí on radiquen avui les dificultats per a fer front a l'ofensiva neoliberal des de l'esquerra política, social i sindical.

En aquest context i en aquest període s'han comès errors des dels moviments revolucionaris: uns per les deformacions en el procés de construcció del

socialisme, uns altres per les desercions dels projectes antagonistes que, per desencís o per oportunisme, han anat transformant la política (també des de l'esquerra) en un factor institucional que no qüestiona el sistema mateix, limitant el seu paper a la proposta de polítiques correctores del sistema capitalista, perdent la seva

perspectiva de transformació social mitjançant projectes de llarg abast, pròpia dels partits de masses de mitjans del segle passat.

Hem assistit a una perduda d'identitat de l'esquerra política, social i sindical, on, fruit de la caiguda dels contrapesos, hem afrontat la situació des d'una posició d'acceptació acrítica de la realitat o des de la negació dels canvis que es produeixen en la societat mantenint posicions dogmàtiques. Molts es van oblidar que les relacions de classe es donen

hem assistit a una perduda d'identitat de l'esquerra política, social i sindical, on, fruit de la caiguda dels contrapesos, hem afrontat la situació des d'una posició d'acceptació acrítica de la realitat

per la posició que cadascú ocupa en el procés productiu i per tant han teoritzat que la lluita i el conflicte de classes estava superat, sent això en part l'origen de la debilitat actual de l'esquerra en un sentit ampli.

—————
Una feblesa que, en canvi, no és tal a Amèrica Llatina, amb una correlació de forces més favorable per a les classes populars que a Europa
 —————

Una feblesa que, en canvi, no és tal a Amèrica Llatina, amb una correlació de forces més favorable per a les classes populars que a Europa. Són precisament les batalles desplegades pels pobles com el cas de l'ALBA les que han condicionat un escenari diferent en no pocs dels països de la regió.

L'ALBA és producte del despertar de la consciència que s'expressa en l'emergència d'un nou lideratge polític, econòmic i social a Amèrica Llatina i el Carib. L'ALBA, com a proposta bolivariana, se suma a la lluita dels moviments socials, de les organitzacions i campanyes nacionals que es multipliquen i articulen al llarg i ample de tot el continent a favor d'una regió més solidària. És, en definitiva, una manifestació de la decisió històrica de les forces revolucionàries de Veneçuela i d'altres països llatinoamericans per a demostrar que "Una altra Amèrica amb l'ALBA és possible".

És una proposta d'integració enfocada per a als països llatinoamericans i caribenys que posa l'accent a la lluita contra la pobresa i l'exclusió social. Promoguda inicialment per Cuba i Veneçuela com a contrapartida de l'Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques o ALCA, impulsada pels Estats Units, proposa cooperació, complementarietat i solidaritat.

Per tot això ens trobem en l'actualitat amb una crisi política, on s'està produint una involució democràtica i social provocada pel neoliberalisme, sota la direcció política i econòmica de l'oligarquia financera

mundial, que pretén una vegada més, una sortida de la crisi sobre les esquenes dels treballadors, de les classes populars.

Per tant no és d'estranyar que a part de les campanyes fundades de descrèdit de la política i les organitzacions de classe del moviment obrer, se'ns percebi com a part institucional del sistema o com a forces residuals.

Estem davant l'aprofundiment del canvi de model social, que ens situa davant la disjuntiva de cedir a la resignació o organitzar el conflicte social, per construir una alternativa de classe a la crisi.

Federació de cèl·lules de Moviment Obrer del PCC
 Web: <http://movimentobrer.pcc.cat>

#Iaioflautas

NO A LES RETALLADES
DELS SERVEIS PÚBLICS:

SANITAT

ENSENYAMENT

TRANSPORTS PÚBLICS

JUBILACIONS

www.iaioflautas.org

Contra els polítics

per Quim Cornelles, Óscar Guardingo, Luis Juberías,
Núria Llabina, Marc Llaó, Pere Lluna i Adriana Sabaté

Contra els polítics

L'objectiu de retornar la dignitat a la política no ha de ser un altre que el de fer política en coherència amb la nova realitat. Noves formes de fer política per a noves propostes polítiques. Ens trobem en l'etapa de la fi del consens social, on el règim constitucional ja no és capaç de legitimar el mode capitalista d'acumulació que en aquest cicle es caracteritza per desposseir les classes populars dels seus drets fonamentals. La crisi de representació, l'escenari de corrupció institucionalitzada del complex polític-empresarial i el bloqueig institucional a la participació ciutadana en qualsevol estadi de l'esfera pública, suggereixen una profunda crisi política. Vivim la crisi del sistema de partits de la segona restauració

b o r b ò n i c a .
Especialment, dels partits del règim. Això es deu al col·lapse del torn bipartidista. Però la crisi no només afecta els partits del bloc bipartidista sinó que s'amplia al que fins ara hem anomenat **l'esquerra transformadora**.

L'esquerra transformadora està abocada a situar-se en el nou espai polític sorgit arran de l'esgotament polític del règim constitucional de 1978. L'obertura d'un nou procés constituent ens sembla com una prioritat ineludible. Per això, parlem de noves formes de fer política per superar el paradigma del bipartidisme. Perquè siguem o no un partit del règim, una cosa està clara: fins ara hem assumit les dinàmiques i inèrcies pròpies d'aquest. L'esquerra transformadora no pot viure obsessionada pels sondejos electorals quan el vell món s'ensorra davant els nostres nassos. Siguem capaços de trencar d'una vegada per totes amb el règim i

deixem de participar en el seu joc. Un joc amb les cartes marcades. Sortim de la closca interna de les nostres organitzacions i guatem l'horitzó. Acabem les lluites de poder estèrils. Avui dia les batalles internes es redueixen a una: qui és Règim i qui no. O dit d'una altra manera: qui està per la reforma del model constitucional de 1978 i qui està per la ruptura. En cas contrari no haurem entès res.

Haver estat partícips durant dècades del joc polític del règim ha propiciat que hàgim estat desbordats pels nous moviments socials. En part s'ha donat per la nostra pròpia inacció però fonamentalment ha estat fruit de la incapacitat d'efectuar una lectura

estratègica més enllà de les dinàmiques institucionals i de les lògiques quotidianes a curt termini. Hem pecat d'un excés de tacticisme que ens ha impedit veure el progressiu i estructural biaix neoliberal que ha anat adquirint el règim constitucional de 1978.

L'exemple que ho expressa és sens dubte, el sorgiment del 15M, esclat d'indignació ciutadana que ha situat en el debat polític la qüestió de la democràcia. És imperatiu assumir que hem estat desbordats per començar a extreure conclusions de com situar-nos políticament en aquest escenari de fi de cicle. A dia d'avui, és ingenu pensar que la via institucional podrà garantir qualsevol dels drets fonamentals que ens han estat usurpats, almenys des d'una perspectiva global i integral. Per això parlem de crisi política i de legitimitat. De col·lapse democràtic. No queda una altra que pensar la funcionalitat de la política en perspectiva de construir la democràcia del 99%. Noves formes de

Haver estat partícips durant dècades del joc polític del règim ha propiciat que hàgim estat desbordats pels nous moviments socials

fer política per a un instrument que sigui útil en aquesta realitat concreta.

Això requereix aixecar el cap de la lluita concreta, i òbviament de la demoscòpia, per tractar de veure en perspectiva. Això suposa estar atents als nous actors sociopolítics que estan reflexionant políticament, mentre que s'estan apoderant. Moviments que estan sent capaços de dimensionar a la lluita sociopolítica la garantia dels drets fonamentals mitjançant la desobediència civil, l'apoderament i la solidaritat. Això suposa qüestionar els models organitzatius clàssics, precisament perquè la revolució de les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) i el 2.0 ens doten d'eines més eficients i participatives. No repetim les actituds cardenalícies del segle XV davant l'invent de la impremta. Per què ens aferrem a reproduir les mateixes línies organitzatives que fa 20 anys? Per què caiem sempre en l'abstracció de la necessitat imperiosa d'enfortir i consolidar l'organització quan potser el que falta és anàlisi en perspectiva i estratègia d'intervenció en el conflicte social?

**La realitat ens exigeix
entendre el perquè en molts
aspectes hem estat desbordats**

La realitat ens exigeix entendre el perquè en molts aspectes hem estat desbordats. Només cal fer una ullada als últims quinze anys per veure com els nous subjectes no organitzats políticament han aconseguit visualitzar la crítica al sistema econòmic i fer propostes alternatives concretes de manera molt més eficaç que nosaltres des de les nostres organitzacions polítiques. Posem l'exemple de la ILP de la PAH, que si bé és cert que la majoria de les seves propostes van en la línia del que hem

defensat els últims anys en matèria d'habitatge, el cert és que el nostre discurs, traduït en esmenes tombades en una tarda, era estèril i tot just arribava a ningú. Si pretenem confluïr, convergir i integrar lluites amb aquests actors en base a objectius concrets i dinàmiques mobilitzadores, hem rebaixar identitarismes i estèrils patriotismes de partit, començar a actuar amb humilitat i fer autocrítica per així construir confiança. En definitiva, posar-nos al servei dels moviments en lluita, que no estan per rebre lliçons, sinó més aviat tot el contrari. De fet, les lliçons les estem rebent nosaltres. D'això tractava la iniciativa #ElCarrerAlCongrés impulsada per la Fundació Nous Horitzons i la Fundació l'Alternativa que va tenir lloc a la Universitat de Barcelona el

dilluns 18 de febrer, la valoració va ser molt positiva al nostre entendre. Aquests actors no ens voten, no militen en les nostres organitzacions, i és més, ens critiquen. Però acceptem ja d'una vegada que mai

construïrem cap alternativa nosaltres sols, sense els que no ens voten, sense els que no militen a les nostres organitzacions ni sense els que ens critiquen.

Un dels obstacles en l'avenç cap a aquestes noves formes de fer política és el de la hiperidentificació amb això que anomenem classe política, els polítics. Generalment, ens sentim polítics, diferents, però polítics, perdent al seu torn tant temps a destacar les diferències que hi pugui haver entre ells i nosaltres com a tancar files al voltant del concepte gairebé eteri de política. La realitat és que una majoria social està fins al capdamunt dels polítics. "No som mercaderies en mans de polítics i

banquers" cridava la plaça. No volem simpatitzar ni expressar solidaritat alguna pels polítics. Ocupen el poder per al lucre personal, salten de la política al consell d'administració de l'empresa que han privatitzat, donen subvencions i contractes a dit, fan clientelisme, malversen, extorsionen, fan xantatge, trafiquen amb la influència, i altres, que els dona el càrrec públic. La corruptibilitat és un dels mecanismes essencials per a l'augment continuat de la taxa de guany de les classes dominants. Especialment a Espanya i Catalunya, la corrupció s'erigeix com "model productiu". No estem en la política però sí volem refer la política. Hem

d'abandonar ja la prèdica i el mantra que repeteix que no tots els polítics són iguals, que volem regenerar la política. Això ens sona a canviar marques, actors, formes, però en cap cas, els fons. Hem de comprendre que quan un actor no estrictament polític critica la política, en definitiva, i ens costa

massa veure-ho, el que critica és l'actual règim polític. És preceptiu deixar de corregir al ciutadà que diu que tots els polítics són iguals, i sumar a aquest ciutadà a les lluites contra el règim polític que ell i nosaltres detestem. Deixem de donar lliçons, perquè, tornem a reconèixer, el que percebem com antipolítica és política en majúscules. Volem deixar d'identificar-nos amb la classe política per poder construir una alternativa política. En definitiva, no volem ser polítics, volem ser militants i activistes per fer política. Si volem dignificar el concepte de política com gestió de la cosa pública en un moment de pèrdua de legitimitat d'aquesta, no valen

discursos en abstracte, necessitem principis rectors clars i concrets:

1- Obrir debats, expressar les nostres pròpies contradiccions, no únicament en el àmbit dels respectius òrgans o en l'interior de les nostres organitzacions sinó fer-los públics, fent d'això un procés dialèctic d'assoliment de síntesi col·lectives entre el de dins i el de fora. Evitar reglamentarismes i tractar de plantejar els debats des del prisma purament polític. Precisament, obrir debats és una de les potencialitats del 2.0 com a eina política.

2 - Rebaixar l'identitarisme, especialment l'associat a sigles o paradigmes vells, de l'etapa ja esgotada de la concertació i el consens social. Evitar endogàmies que persegueixen posicions condescendents. Assumir la crítica entre actors, fonamentada prèviament en un

reconeixement mutu, i fer autocrítica, tot això, per construir confiança que es tradueixin en convergències i confluències. De poc ens serveixen les propostes pròpies de llarg recorregut, si no hem estat capaços d'articular els fronts de lluita i la mobilització al seu voltant.

3- Adaptar el nostre llenguatge a la realitat actual i a la necessitat d'articular majories socials més enllà de l'esquerra sociològica. Com articulem una majoria més enllà de la unitat de les esquerres, un front democràtic del 99% que impulsi el o els

Si volem dignificar el concepte de política com gestió de la cosa pública en un moment de pèrdua de legitimitat d'aquesta, no valen discursos en abstracte, necessitem principis rectors clars i concrets

processos constituents, suposa el debat estratègic de fons, l'essencial.

4- Tenir clar que política és poder (o la reflexió al voltant de), i que avui en dia, el que el gestiona és el polític oligàrquic, el que no només no ens representa sinó que forma part de l'oligarquia. Aquesta és la regla. Nosaltres no som polítics, som activistes, militants que fem política. Això comporta posicions contràries no només al polític oligàrquic sinó també al perfil de polític professional que estableix el seu projecte vital vinculat a la política, ja sigui institucional o als aparells dels partits. La lleialtat entre polítics en base a aquesta condició, o la necessitat de sortir a la foto de l'honorabilitat, són actituds que no afavoreixen aquesta exigència de fer les coses diferents.

5- El valor de la política que nosaltres reivindicuem, no passa per gestionar les misèries del règim. Fem política per canviar les coses, per a transformar la realitat, no per a legitimar certs escenaris d'aparent pluralitat que en realitat no ho són. La història ens demostra que podem guanyar.

per una alternativa
nacional i de classe

Avant

www.avant.cat

**Copyleft
és
Cultura Lliure**

Les TIC

i la Lluita de Classes IV

La cultura, lliure o propietària?

Les TIC i la Lluita de Classes IV

“Hauria d'existir un gran magatzem d'art al que l'artista pogués portar les seves obres i des del qual el món pogués prendre el que necessités”

Ludwig van Beethoven

La xarxa d'Internet és segurament la cosa més semblant al gran magatzem d'art que Beethoven somiava en el seu temps: una immensa biblioteca universal, cada dia més gran, que hauria pogut satisfer les projeccions utòpiques del gran músic i revolucionari alemany. Tot i això, el que podria haver estat una eina magnífica de les més grans aspiracions de la humanitat, s'ha convertit en un terrible camp de batalla entre molt diferents i interessades concepcions de la cultura, el coneixement i la

societat. El desenvolupament de les TIC en les darreres dècades ha tornat a estendre per la societat un debat aferrissat sobre la propietat: ara, concretament, sobre la propietat intel·lectual.

La propietat intel·lectual és un concepte estretament vinculat al

desenvolupament tecnològic dels darrers segles i va néixer, de fet, com a conseqüència de la invenció de la impremta de Gutenberg. Fou la invenció d'aquest enginyós artefacte que permetia la reproducció sistemàtica d'una mateixa obra la que va crear un nou context social per a l'objecte artístic o científic. Aquest procés de desmaterialització dels béns culturals iniciat amb la impremta va ser analitzat i descrit en profunditat per Ed Lissitsky i els constructivistes russos a principis de segle XX. Vistes en aquesta perspectiva, les noves disciplines artístiques com la fotografia, la tipografia, el

fotomuntatge i el cinema es consideraven exemples d'un procés de desmaterialització imparable, inherent al mateix procés d'industrialització. En efecte, és en relació a la producció massiva, la desmaterialització de l'obra i el concepte de còpia que neix la necessitat de parlar de drets dels autors i/o les autores. És important assenyalar que, al principi, el concepte fou encarat des de la perspectiva dels drets dels creadors i les creadores, per a protegir-los de possibles mals usos de les

seva obres o d'apropriacions indegudes o plagis. Aquesta vindicació neix, per tant, com una defensa dels creadors i les creadores davant els intermediaris que, proveïts de la capacitat de copiar infinitament una mateixa obra, es convertien en els propietaris de fet de l'explotació de les

obres. Va néixer, doncs, des d'un punt de vista marxista, com una reivindicació de classe: la dels/les creadors/es davant dels/les propietaris/es dels mitjans de producció, en aquest cas dels mitjans de reproducció i còpia de les creacions intel·lectuals.

Així doncs, podríem dir que la propietat intel·lectual és un concepte nascut per a salvaguardar els drets d'autoria (i així és plantejat sempre pels seus defensors). Però, tot el contrari, veiem com al llarg de la història i avui mateix ha estat i segueix sent utilitzat perversament per a defensar una altra mena

—————
**El desenvolupament de les TIC
 en les darreres dècades ha
 tornat a estendre per la
 societat un debat aferrissat
 sobre la propietat: ara,
 concretament, sobre la
 propietat intel·lectual**
 —————

de cosa: els privilegis de les productores, les distribuïdores i les multinacionals de l'espectacle i la propaganda; és a dir, l'explotació dels autors i les autores per part dels intermediaris.

Des d'un punt de vista jurídic es pot distingir dos tipus de drets sobre la propietat intel·lectual: els drets extrapatrimonials, o drets morals, són els drets que l'autor té com a autor de l'obra intel·lectual (és el cas del dret a publicar l'obra o mantenir-la inèdita i el dret a ser reconegut com a l'autor de l'obra per part de tercers); i els drets patrimonials, que fan referència a l'aspecte econòmic que es deriva de l'autoria de l'obra. Com tota mena de propietat, la propietat intel·lectual es pot vendre o transferir a tercers. A diferència d'altres fórmules de propietat tradicionals, que es mantenen al llarg del temps, encara que a vegades sigui a través de diferents propietaris; la propietat intel·lectual té caducitat. De forma general els drets d'explotació duren tota la vida de l'autor i 70 anys més després de la seva mort per als seus hereus, moment en el qual l'obra passa a ser de domini públic, forma part d'un patrimoni comú i pot ser utilitzada lliurement per qualsevol, sempre que es respecti l'autoria i integritat. Els drets morals, pel seu caràcter personal, van vinculats a la vida de l'autor. Tanmateix els drets d'autoria i integritat de l'obra poden ser exercits, sense límit de temps, pels hereus o persona designada per l'autor.

La mal anomenada pirateria, entesa com la vulneració del Copyright, de la propietat intel·lectual, és el principal argument liberal emprat per a la limitació de serveis per part de les operadores i l'ariet que s'utilitza per a atacar Internet, per a refermar la propietat privada i per a estendre el seu privilegi sobre les coses immaterials.

Amb la voluntat de lluitar ideològicament en aquest sentit, les operadores de telecomunicacions i les productores i distribuïdores de l'espectacle han alimentat les Entitats de Gestió dels Drets d'Autor

arreu del món; veritables policies culturals que actuen de forma mafiosa en els límits de les legislacions, cobren taxes injustificades i efectuen un paper determinant d'intimidació de l'opinió pública. És important assenyalar que es tracta d'entitats que agrupen tant a autors/es com a intermediaris de

manera conjunta; són organitzacions interclassistes amb interessos contradictoris, formades per socis/es que ho són per pròpia voluntat. Teòricament, doncs, es limiten a representar els seus associats/des en funció de les seves aportacions a la Societat; és a dir, de les seves vendes. Això significa que els autors i les autores que no s'hi inscriuen, no formen part d'aquestes societats, ni les seves obres són retribuïdes per elles. És per això que més que els Drets d'Autoria el que es defensa des d'aquests sectors són els Drets d'Explotació Comercial de les obres intel·lectuals. Les

problemàtiques derivades de les exigències d'aquestes entitats de representació són internacionals, ja que a la major part de països occidentals existeixen entitats d'aquestes característiques (per exemple, la RIA als Estats Units o l'SGAE a l'Estat Espanyol).

Les pressions d'aquests poderosos grups d'interès són responsables de l'actual ofensiva legislativa que s'està duent a terme per a blindar els privilegis que genera la Propietat Intel·lectual. En aquesta línia es comprenen les recents propostes legislatives com la Llei d'Economia Sostenible a l'Estat Espanyol, la Llei Hadopi a França o l'ACTA. L'ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement) és un tractat internacional desenvolupat de manera silenciosa d'esquena a la llum pública; un acord multilateral entre diversos països per a la protecció dels continguts digitals subjectes a Copyright a

Internet. Pel poc que se'n sap, els principals signants serien els Estats Units, la Unió Europea, Canadà, Austràlia, Corea del Sud i Suïssa. Amb l'ACTA es pretén fer un primer pas cap a una legislació global per a Internet, atacant una qüestió tan polèmica com estratègica: els continguts digitals (música, pel·lícules, llibres) a Internet, la pirateria i l'intercanvi d'arxius. Entre les mesures que contempla l'ACTA s'hi compta l'obligatorietat per part de les operadores de telecomunicacions de facilitar informació sobre els/les usuaris/es dels seus serveis que emprin programes d'intercanvi d'arxius

per a descarregar continguts subjectes a drets de copyright i propietat intel·lectual.

El debat sobre la Propietat Intel·lectual portat al terreny vulgar de la mal anomenada "pirateria" es troba contaminat per un gran conjunt d'equívocs i ambigüitats que s'utilitzen de manera interessada per a distreure l'atenció sobre el veritable centre del debat. A través de la propaganda liberal s'ha estès la idea que l'intercanvi o la descàrrega gratuïta de continguts subjectes a Copyright és il·legal. Les entitats de gestió, amb la complicitat dels governs liberals, han emprès una veritable campanya de

terror sobre la opinió pública, en estendre la sospita sobre qualsevol activitat relacionada amb les xarxes P2P; convertir en presumptes delinqüents a tots i totes les usuàries d'Internet; exigir el pagament d'un cànon injustificable sobre els productes tecnològics i arribar a l'extrem

d'estendre rumors insostenibles sobre un lucre inexistent per part dels/les usuaris/es d'aquestes xarxes que estaria finançant el terrorisme internacional (!). El nou marc jurídic que se'ns vol imposar pretén superar una legislació vigent que fins el moment ha resultat contrària al aquests interessos corporatius. La gran majoria de resolucions judicials en matèria de descàrregues, còpia i intercanvi privat de material protegit per Copyright, han fallat a favor dels internautes a tot el món. Excepte comptades excepcions, la justícia internacional ha considerat que el Dret a Còpia Privada, el Dret de Cita i el Dret a l'Intercanvi Privat, estan per damunt dels drets

**La gran majoria de resolucions
judicials en matèria de
descàrregues, còpia i
intercanvi privat de material
protegit per Copyright, han
fallat a favor dels internautes
a tot el món**

d'exploració comercial de les obres. Així doncs, l'estratègia d'aquests lobbies consisteix en promoure una nova legislació que permeti a un òrgan governamental, deslligat de les institucions judicials, ordenar i executar sentències de violació de la Propietat Intel·lectual: tancar pàgines web, limitar l'ample de banda d'aquells usuaris i usuàries que utilitzin la connexió per a comunicar-se amb xarxes P2P o, simplement, publiquin o descarreguin continguts que violin qualsevol normativa.

L'argumentari simplista de la doctrina liberal en matèria de Drets d'Autoria es refereix constantment a les multimilionàries pèrdues que suposadament pateix la indústria discogràfica i de l'entreteniment amb el desplegament d'Internet. Les mateixes dades utilitzades per a justificar aquesta doctrina són falsejades i descrites amb obscena parcialitat, tal com descriu l'Oficina de Responsabilitat Governamental (GAO) del Govern dels Estats Units, en un informe recent en què admet que "és molt difícil, si no impossible, quantificar els impactes econòmics de la pirateria en la indústria audiovisual". L'informa posa en dubte la fiabilitat de les dades que utilitzen entitats com BSA (Business Software Alliance) o la MPAA (Motion Picture Association of America), basats en metodologies incorrectes. En el cas BSA, els informes sobre l'ús de programari il·legal en tot el món són realitzats per la consultora IDC. La MPAA, per la seva part, ha reconegut que la dada que el 44% de les pèrdues dels estudis de

cinema es devia a la pirateria era errònia, i que en realitat l'impacte es reduïa a un 15%. D'acord amb un article publicat per TorrentFreak, les vendes de música als Estats Units han augmentat un 669% entre el 2004 i el 2008, i encara que el nombre d'àlbums venuts ha caigut un 42%, la venda de cançons individuals s'ha disparat, especialment la

venda a través d'Internet. Aquestes dades demostren que és la lentitud de la indústria en adoptar nous formats, ancorada en la defensa de fórmules que no resulten pràctiques per als usuaris (com el CD, el DVD o el Blue-Ray), l'única responsable del seu descens de vendes i no un suposat ús abusiu i

irresponsable dels drets de còpia privada o de cita per part de la ciutadania, tal com se'ns intenta presentar.

De manera similar, la defensa que es fa de les mesures de protecció de la Propietat Intel·lectual se'ns presenta com una defensa dels drets dels autors i les autores, dels creadors i les creadores, quan en realitat beneficia únicament a una minoria d'aquests/es autors/es (els/les més cotitzats/des) i a una gran majoria d'intermediaris, entitats de gestió, productores de l'espectacle, discogràfiques i editorials. Així mateix, aquest plantejament parteix d'un pressupòsit totalment fals: la divisió de la societat entre creadors/es i consumidors/es. Això es desprèn del fet constatable que si bé els beneficis recaptats per les entitats de gestió pel

cobrament del cànon digital i altres taxes han augmentat de manera vertiginosa, els ingressos dels artistes han disminuït en la mateixa proporció.

El Copyleft o el Domini Públic són fórmules de distribució més radicals que posen en dubte el mateix concepte de Propietat Intel·lectual.

Però no tot el que circula per Internet es troba subjecte a l'absurd Copyright. Les llicències obertes, el Copyleft i el Domini Públic són algunes de les alternatives que la societat civil ha sabut crear per a combatre els problemes derivats de la Propietat Intel·lectual; solucions individuals i transitòries utilitzades pels autors i les autores al marge de les corporacions, davant d'un problema col·lectiu que afecta cada dia més àmbits de la societat.

Les llicències obertes són una idea promoguda per Creative Commons, una organització sense afany de lucre dedicada a reduir les barreres legals per a compartir treballs creatius. Creative Commons va ser fundada al 2001 per Lawrence Lessig i promou un seguit de llicències de distribució de creacions intel·lectuals que es poden utilitzar sense necessitat d'intermediaris. Distribuir les obres sota una llicència de Creative Commons no significa que aquestes obres perdin els drets d'autor; al contrari, és una manera d'exercir-los sense restriccions i poder oferir alguns drets a terceres persones en determinades condicions. Hi ha un total de sis llicències Creative Commons per a escollir que resulten de la combinació de quatre condicions:

I. Reconeixement (Attribution): El material creat per un artista pot ser reproduït, distribuït o comunicat públicament sempre que se'n reconegui l'autoria.

II. No Comercial (Non commercial): El material original i els treballs derivats poden ser reproduïts,

distribuïts o comunicats públicament mentre el seu ús no sigui comercial.

III. Sense Obres Derivades (No Derivate Works): El material creat per un artista pot ser reproduït, distribuït o

comunicat públicament però no es pot utilitzar per generar una obra derivada.

IV. Compartir Igual (Share alike): El material creat per un artista pot ser utilitzat per generar una obra derivada sempre que aquesta quedi subjecta a la mateixa llicència que el material original.

El Copyleft o el Domini Públic són fórmules de distribució més radicals que posen en dubte el mateix concepte de Propietat Intel·lectual. És tracta d'un posicionament individual sostingut amb fermesa per autores i autors, creatius i, fins i tot, empreses discogràfiques alternatives d'arreu del món, que opten per assumir que la cultura, la informació i el coneixement són de propietat pública i han d'escapar de qualsevol intent immoral de lucre.

Malgrat la utilitat d'aquests plantejaments i la seva importància ideològica i pràctica, no han aconseguit articular una veritable alternativa al problema central: l'ús del Copyright i d'una visió lucrativa dels drets d'autoria que fan les corporacions per a fer negoci i estendre la seva propaganda. En tots aquests debats trobem sempre la mateixa qüestió de fons: la Propietat Intel·lectual, la propietat de les idees, dels pensaments, exercida com un privilegi artificial i arbitrari, en una societat tecnològicament avançada on la informació s'ha convertit en la més preuada font de poder i de riquesa.

Web: <http://ciberactivime.comunistes.cat>

Xarxa

www.comunistes.cat

Som

som.comunistes.cat

AgitProp

agitprop.comunistes.cat

Publicacions

publicacions.comunistes.cat

Tv

tv.comunistes.cat

Comunistes.cat

twitter.com/comunistes

facebook.com/comunistescat